

Podle generálního advokáta Mengozziho nemůže být zamýšlená dohoda mezi Evropskou unií a Kanadou o předávání údajů jmenné evidence cestujících ve své současné podobě uzavřena

Řada ustanovení návrhu dohody je totiž v rozporu se základními právy Unie

Evropská unie a Kanada jednaly od roku 2010 o dohodě o předávání a zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících (dohoda PNR). Cílem zamýšlené dohody je umožnit předávání údajů PNR kanadským orgánům, aby je tyto mohly využít, uchovat nebo případně dále předat za účelem boje proti terorismu a jiné závažné nadnárodní trestné činnosti. Návrh dohody rovněž stanoví požadavky týkající se bezpečnosti a integrity údajů PNR, okamžité zamaskování citlivých údajů, práva přístupu k údajům, opravy a výmazu, možnost podat prostředky správní nebo soudní nápravy a dobu uchovávání údajů nejvýše po dobu pěti let.

Po podpisu dohody, k němuž došlo v roce 2014, požádala Rada Evropské unie Evropský parlament o její schválení. Parlament se nato rozhodl obrátit se na Soudní dvůr s otázkou, zda je zamýšlená dohoda v souladu s unijním právem, které zaručuje respektování soukromého a rodinného života a ochranu osobních údajů. Parlament má především pochybnosti o tom, zda navzdory zárukám zakotveným v dohodě je zásah do základního práva na ochranu údajů odůvodněný¹. Je to poprvé, co je Soudní dvůr povolán k rozhodnutí o slučitelnosti návrhu mezinárodní dohody s Listinou základních práv EU.

Ve stanovisku z dnešního dne se generální advokát Paolo Mengozzi nejprve domnívá, že **zamýšlená dohoda je slučitelná s Listinou základních práv EU** (zejména s právem na respektování soukromého a rodinného života a s právem na ochranu osobních údajů) **za podmínky, že:**

- kategorie údajů PNR o cestujících v letecké dopravě budou uvedeny jasně a přesně a citlivé údaje budou vyňaty z působnosti dohody;
- trestné činy, které spadají pod definici „závažná nadnárodní trestná činnost“, budou v dohodě taxativně vyjmenovány;
- dohoda dostatečně jasně a přesně určí orgán pověřený zpracováváním údajů PNR, aby byla zajištěna ochrana a bezpečnost těchto údajů;
- počet „cílových“ osob bude moci být v širokém rozsahu a nediskriminačním způsobem vymezen tak, aby se týkal pouze osob, u kterých existuje důvodné podezření stran účasti na teroristickém trestném činu nebo na závažné nadnárodní trestné činnosti;

¹ Parlament by se rovněž rád dověděl, zda právním základem zamýšlené dohody mají být články 82 a 87 SFEU (justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce) nebo článek 16 SFEU (ochrana osobních údajů). V tomto ohledu generální advokát odpověděl, že dohoda musí být uzavřena zároveň na základě článku 16 i článku 87 SFEU. Zamýšlená dohoda totiž sleduje dva cíle, které jsou od sebe neoddelitelné a mají stejný význam (a sice boj proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti – který vyplývá z článku 87 SFEU – na straně jedné a ochrana osobních údajů – která vyplývá z článku 16 SFEU – na straně druhé).

- dohoda určí, že pouze úředníci příslušného kanadského orgánu budou pověřeni přístupem k údajům PNR, a stanoví objektivní kritéria, která umožní upřesnit jejich počet;
- dohoda uvede objektivní důvody, proč je nutné uchovávat veškeré údaje PNR po dobu maximálně pěti let; v případě, že údaje PNR budou muset být uchovávány po dobu pěti let, budou muset být údaje, které umožňují přímo identifikovat leteckého cestujícího, anonymizovány maskováním;
- kanadský nezávislý orgán nebo soud bude pověřen *ex ante* přezkumem, zda příslušný kanadský orgán může v každém jednotlivém případě sdělit údaje PNR jiným kanadským nebo cizím veřejným orgánům (v případě, že se údaje týkají občana Unie, musí být předchozí informace zaslána také příslušným orgánům dotyčného členského státu nebo Komisi);
- dohoda jasným a přesným pravidlem systematicky zaručí, že nezávislý orgán bude moci kontrolovat respektování soukromého života a ochrany osobních údajů cestujících, jejichž údaje PNR jsou zpracovávány;
- dohoda jasně stanoví, že žádosti o přístup, opravu a uvedení poznámky podané cestujícími, kteří nejsou přítomni na kanadském území, bude možné podat k nezávislému veřejnému orgánu.

Naproti tomu má generální advokát Mengozzi za to, že **některá ustanovení zamýšlené dohody jsou ve své současné podobě v rozporu s Listinou základních práv EU**. Konkrétněji se jedná o ustanovení, která

- nad rámec toho, co je striktně nezbytné, umožňují rozšířit možnosti zpracování údajů PNR bez ohledu na účel veřejné bezpečnosti sledovaný dohodou, a sice předcházení teroristickým trestným činům nebo závažné nadnárodní trestné činnosti a jejich odhalování;
- počítají s tím, že Kanada bude zpracovávat, využívat a uchovávat údaje PNR, které obsahují citlivé údaje;
- přiznávají Kanadě nad rámec toho, co je striktně nezbytné, právo sdělit jakékoliv informace, aniž by byla vyžadována jakákoliv souvislost s účelem veřejné bezpečnosti sledovaným dohodou;
- přiznávají Kanadě právo uchovávat údaje PNR po dobu maximálně pěti let mimo jiné pro jakékoli opatření, přezkum, vyšetřování nebo soudní řízení, aniž by byla vyžadována jakákoliv souvislost s účelem veřejné bezpečnosti sledovaným dohodou;
- připouštějí, že k předání údajů PNR cizímu veřejnému orgánu může dojít, aniž se příslušný kanadský orgán pod dohledem nezávislého orgánu předtím ujistil, že dotčený cizí orgán nebude moci sám následně sdělit údaje jiné cizí entitě.

Ke svým závěrům dospěl generální advokát obecně na základě poznatků vyplývajících z rozsudků *Digital Rights Ireland*² a *Schrems*³. Podle generálního advokáta je třeba následovat cestu vytyčenou těmito rozsudky a podrobit zamýšlenou dohodu přísnému přezkumu z hlediska práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu osobních údajů. Je totiž nezbytné, aby v době, kdy moderní technologie umožňují veřejným orgánům ve jménu boje proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti vyvíjet velmi sofistikované metody dohledu nad soukromým životem jednotlivců a analýzy jejich osobních údajů, Soudní dvůr zajistil, že navržená opatření – třeba i ve formě zamýšlených mezinárodních dohod – budou odrážet vyvážený poměr

² Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland a další* (C-293/12 a C-594/12, viz TZ [č. 54/14](#): Soudní dvůr prohlásil směrnici o uchovávání údajů za neplatnou).

³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 2015, *Schrems* (C-362/14, viz TZ [č. 117/15](#): Soudní dvůr prohlásil rozhodnutí Komise konstatující, že Spojené státy zajišťují odpovídající úroveň ochrany předávaných osobních údajů, za neplatné).

mezi legitimní snahou chránit veřejnou bezpečnost a stejně tak zásadní legitimní snahou, aby každý mohl požívat vysoké úrovně ochrany svého soukromého života a vlastních údajů.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Posudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Členský stát, Evropský parlament, Rada nebo Komise si mohou vyžádat posudek Soudního dvora o slučitelnosti zamýšlené dohody se Smlouvami. Je-li posudek Soudního dvora odmítavý, nemůže zamýšlená dohoda vstoupit v platnost, pokud nedojde ke změně dohody nebo ke změně Smluv.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106